

Presentació Els espais de memòria a les Terres de Lleida: un recurs educatiu.

Antecedents

Des del mes de gener de 2011 i de forma continuada anem treballant conjuntament amb el Departament d'Ensenyament i el CERES CESIRE en el marc del conveni que venim signant bianualment duent a terme cursos, seminaris, conferències i d'altres col·laboracions.

L'objectiu és donar a conèixer les tasques i activitats del Memorial Democràtic així com la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya a la comunitat educativa.

D'aquesta manera, l'any 2011, vàrem realitzar el Seminari **Deportació, Extermini i Holocaust. Com treballar-ho a l'aula** (gener) i el curs **Espais de Memòria: Un recurs educatiu** (octubre/novembre).

Totes dues activitats van tenir un gran afluència de públic fet que explica l'interès pel treball conjunt.

En aquest any 2012 s'ha realitzat una conferència amb motiu del dia internacional en commemoració a les víctimes de l'Holocaust a càrrec de Vicenç Villatoro (gener) i es va fer difusió mitjançant vídeo streaming a totes les escoles i instituts. Ara es pot veure als webs d'Ensenyament, del CERES i del Memorial Democràtic.

El curs **Espais de Memòria a les Terres de Lleida: un recurs educatiu**, per tant, continua en la línia d'activitats col·laboratives amb el Departament d'Ensenyament i, alhora, és el segon curs relacionat amb els Espais de Memòria, en aquest cas, a les Terres de Lleida.

Objectius

Cal considerar un objectiu més global com és donar continuïtat a la col·laboració entre institucions: Ensenyament, CERES-CESIRE i Memorial Democràtic. També com a objectiu específic es tractaria de donar a conèixer la Xarxa d'espais de memòria de Catalunya com un recurs didàctic a l'abast de la comunitat educativa. Es tractaria doncs d'explicar la xarxa, com està organitzada, qui hi forma part i quines són les activitats que es duen a terme per tal que, sobretot el professorat de secundària, pugui visitar el patrimoni i/o sol·licitar les diverses activitats didàctiques que cada espai ofereix.

Destinataris

Les persones destinatàries del curs són bàsicament el professorat. Cal dir però que s'ha ampliat a personal tècnic i guies de museus, espais de memòria i d'altres que també es consideren persones interessades per la seva difusió patrimonial,

Estan previstes 25 places.

Característiques

El seminari combina una sessió teòrica, el primer dia, amb 4 sessions posteriors més didàctiques que es realitzaran in-situ, a cadascun dels espais escollits. En principi tots els espais són de fàcil accés.

El curs té 15 hores presencials i 5 hores no presencials (pels professors/es i que hauran de preparar material didàctic en base a alguna de les visites que hagin realitzat. Es sol·licitarà l'ús d'aquest material per difondre'l al web del MD).

El Departament d'Ensenyament gestiona els corresponents certificats d'assistència i la corresponent validació oficial pels professors. El Memorial Democràtic farà el corresponent pel que fa als tècnics i guies.

Programa:

Divendres, 13 d'abril CRP del Segrià. Carrer Pius XXII, 4, Lleida. Escola Joan XXIII

La Xarxa d'Espais de Memòria (Servei Educatiu del Segrià)

A càrrec de Josep Calvet, tècnic del Memorial Democràtic i Genona Biosca, professora de ciències socials

Sessió d'obertura que consistirà en la descripció del context en l'àmbit de la recuperació del patrimoni memorial a Catalunya, la presentació de la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya així com les eines per convertir-la en un recurs educatiu. Durant la sessió es farà la presentació del llibre "Coba de Foc: el cap de pont de Balaguer"

Dimecres, 18 d'abril Turó de la Seu Vella, Lleida.

Turó de la Seu Vella

A càrrec de Pep Tort, director del Consorci Turó de la Seu Vella i Joan Sagués, professor d'història contemporània a la Universitat de Lleida (UdL)

Des de l'època moderna el turó de la Seu Vella de Lleida ha estat escenari de diversos conflictes bèl·lics d'abast europeu, quan tot el turó fou arrasat i en el seu lloc es bastí, de forma progressiva, una fortificació militar. Els dos únics edificis no enderrocats, catedral i castell, foren transformats en casernes militars, ús que es perllongaria fins a l'any 1948. Es farà un recorregut pels diferents espais del Turó incidint en el seu protagonisme en cada època.

Divendres, 20 d'abril Sant Llorenç de Montgai i El Merengue

El cap de pont de Balaguer. El Merengue

A càrrec de Rosa Solsona, professora i coordinadora del llibre "Corba de Foc: el cap de pont de Balaguer", i Pol Galitó, historiador.

El mes d'abril de 1938 el front de guerra es va establir al llarg dels rius Noguera Pallaresa, Segre i Ebre. A partir del mes de maig la cota el Tossal del Deu, coneguda com "el Merengue" va ser escenari de durs enfrontaments entre l'exèrcit franquista que el defensava i les tropes republicanes que el van atacar sense èxit. Els vestigis d'aquella batalla (trinxeres, nius de metralladores, búnquers...) han estat recuperats i senyalitzats i ara es poden visitar.

Dimecres, 25 d'abril Aeròdrom d'Alfés

Aeròdrom d'Alfés

A càrrec de Pere Tardà, de Cat Patrimoni, i Xavier Reñé, historiador

A partir de l'aixecament militar de juliol de 1936, l'Aeròdrom d'Alfés és militaritzat per les forces aèries de la República. Fins a la caiguda de Lleida, l'abril de 1938, a l'aeròdrom s'hi van construir tots els equipaments necessaris pel seu funcionament els quals s'han conservat, recuperat i explicat. Així es poden visitar: el polvorí, les defenses antiaèries, la pista principal, el dipòsit de carburant i el dipòsit d'aigua.

Divendres, 27 d'abril Cementiri de Lleida

Cementiri de Lleida

A càrrec de Conxita Mir, catedràtica d'història de la Universitat de Lleida (UdL)

Des de l'inici de la Guerra Civil el cementiri de la ciutat de Lleida adoptà en diverses ocasions funcions provincials. Des d'aquest moment esdevingué un lloc de memòria amb uns espais de dol d'un valor excepcional pel record. Hi són enterrades víctimes, militars i civils, que van ocasionar els enfrontaments, els bombardeigs, les repressions i les penalitats dels anys de guerra i dura postguerra. El cementiri permet oferir una ruta de memòria visitant fins a deu indrets on és possible la confluència i l'explicació històrica de dues memòries.